

Denumirea măsurii: Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL

CODUL Măsurii: M1/6B

Tipul măsurii:

- ✓ **INVESTIȚII**
- **SERVICII**
- **SPRIJIN FORFETAR**

1.Descrierea generală a măsurii inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Dezvoltarea socio-economică a teritoriului GAL este indispensabil legată de existența unei infrastructuri rurale de bază, de existența și accesibilitatea la serviciile de bază pentru populația rurală, inclusiv a celor de agrement, turistice, sociale și culturale. Măsura va contribui la îmbunătățirea infrastructurii fizice de bază la scară mică, la îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației din teritoriu, inclusiv a celor de agrement, recreere, turistice și culturale de utilitate publică și a infrastructurii aferente, precum și la crearea de facilități pentru conservarea și promovarea patrimoniului local ceea ce reprezintă o cerință esențială pentru creșterea calității vieții și poate conduce la o incluziune socială, la inversarea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale. O infrastructură îmbunătățită va permite afacerilor din teritoriul GAL să se dezvolte și încurajează spiritul antreprenorial și inovator. Măsura vizează satisfacerea unor nevoi ale comunității locale de dezvoltare socio-economică a teritoriului, precum și crearea unor noi locuri de muncă.

Corelare cu analiza SWOT.

În teritoriul GAL au fost identificate tendințe negative de dezvoltare datorate adesea infrastructurii existente și nivelului scăzut al calității vieții. Măsurile de intervenție propuse în vederea creșterii sustenabilității socio-economice a zonei au în vedere dezvoltarea infrastructurii la scară mică la nivel local, dezvoltarea serviciilor locale de bază, amenajarea de spații publice, îmbunătățirea infrastructurii turistice și de agrement de utilitate publică și crearea de facilități pentru păstrarea și promovarea tradițiilor locale.

Obiectiv de dezvoltare rurală ale Reg.(UE) 1305/2013, art.4: Măsura contribuie la obiectivul c) și anume: obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectivele specifice/ locale ale măsurii sunt:

- Îmbunătățirea accesibilității și a siguranței publice prin investiții în infrastructura fizică la scară mică (drumuri de interes local, înființarea și/sau modernizarea rețelelor de iluminat public și instalarea sistemelor de supraveghere);
- Îmbunătățirea serviciilor publice locale din cadrul primăriilor prin achiziționarea de utilaje și echipamente necesare;
- Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin investiții în crearea și dezvoltarea serviciilor de bază constând în înființarea, amenajarea spațiilor publice pentru populația rurală (renovarea și modernizarea clădirilor publice - primării, cămine culturale etc.), amenajări de piețe de valorificare a produselor locale, parcuri, spații pentru organizarea de târguri etc.
- Îmbunătățirea infrastructurii de agrement și turistice de utilitate publică (parcuri, terenuri de sport, piste de biciclete, marcaje și refugii turistice de utilitate publică etc.)

• Sprijinirea conservării și promovării patrimoniului local prin renovarea, reabilitarea și dotarea unor clădiri care să găzduiască acțiuni de stimulare, păstrare și transmitere de meșteșuguri, tradiții sau alte activități tradiționale/specifice locale (inclusiv pentru activități de expunere a patrimoniului istoric și cultural).

Măsura contribuie la prioritatea P6 prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale și este conform priorității 6(b): încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale. Această măsură este în conformitate cu Prioritatea 1 din SDL.

Măsura corespunde obiectivelor art. 20, alin. 1, punctele (b),(c),(d),(e), (f) și (g) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniile de intervenție 6(b) prevăzut la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivul transversal al Reg. (UE) nr. 1305/2013 art. 8 (1) (c) (v) legat de *inovare* (amenajare de piețe pentru valorificarea produselor locale, reabilitarea unor facilități pentru conservarea și promovarea patrimoniului istoric și cultural local și a meșteșugurilor tradiționale) în conformitate cu art. 5.3 din PNDR 2014-2020.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura M1 Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL este în complementaritate cu toate măsurile propuse în SDL:

M2: Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL; M3: Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL; M4: Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL; M5: Instalarea tinerilor fermieri în teritoriul GAL; M6: Dezvoltarea exploataților agricole în teritoriul GAL; M7: Investiții în procesarea și marketingul produselor agricole în teritoriul GAL; M8: Investiții în tehnologii forestiere și în prelucrarea și marketingul produselor forestiere în teritoriul GAL; M9: Sprijinirea participării la scheme de calitate și M10: Activități de cooperare între fermieri, forme asociative, grupuri și organizații de producători în teritoriul GAL.

Beneficiarii direcți ai măsurilor de mai sus sunt incluși în categoriile de beneficiari indirecti ai măsurii M1 de dezvoltare a satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prin SDL s-au propus pentru **prioritatea P6: promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale** 5 măsuri distincte, și anume:

Măsura M1 Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL

Măsura M2: Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL

Măsura M3: Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL

Măsura M4: Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL

Măsura M8: Investiții în tehnologii forestiere, în prelucrarea și marketingului produselor forestiere în teritoriul GAL

Măsura M1 este în sinergie cu măsurile M2, M3, M4 și M8.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Satele din teritoriul GAL reprezintă importante centre de preservare a moștenirii culturale și istorice (păstrarea tradițiilor, a obiceiurilor, arta meșteșugurilor, situri arheologice, centre istorice etc.) și adăpostesc o arhitectură diversă și un mod de viață

bazat pe valori tradiționale. Aceste sate nu reușesc să utilizeze cu succes aceste resurse unice în avantajul economic al populației din mai multe motive:

✓ Infrastructura de bază și socială precară creează dificultăți majore în multe din localitățile rurale, din perspectiva accesării serviciilor medicale, educaționale și administrative etc., limitând astfel și posibilitățile de ocupare a unui loc de muncă;

✓ Serviciile publice sunt insuficient dezvoltate;

✓ În teritoriul GAL spațiile recreaționale (locuri de joacă pentru copii, parcuri, piste de biciclete, terenuri de sport) sunt slab dezvoltate. În privința spațiilor pentru practicarea activităților sportive, acestea sunt insuficiente;

✓ În teritoriul GAL mulți fermieri se plâng de imposibilitatea de a-și vinde produsele datorită distanței mari față de piețele din orașe sau din comunele mai dezvoltate.

Prin măsura propusă se dorește rezolvarea acestor probleme. Toate intervențiile propuse vor aduce un plus de valoare în teritoriu prin crearea, îmbunătățirea și diversificarea facilităților de dezvoltare economică, creșterea atractivității teritoriului și diminuarea migrației populației.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014, Reg. (UE) nr. 1407/2013 (3), , OUG nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, **Hotărârea nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat.**

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți: Entități publice: autorități publice locale și asociațiile acestora (ADI-uri)

Beneficiari indirecți: populația locală; fermierii; întreprinderile agricole și neagricole înființate și/sau dezvoltate în teritoriu; ONG-uri din teritoriu.

5. Tip de sprijin

- În conformitate cu prevederile art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013 lit. (a), tipul de sprijin constă în: (a) rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.
- În conformitate cu prevederile art. 45 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.4: (4) Beneficiarii sprijinului pentru investiții pot solicita plata unui avans de până la 50% din ajutorul public acordat.
- În conformitate cu prevederile art. 63 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.1: (1)Plata avansurilor este condiționată de constituirea unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Tipuri de acțiuni eligibile

1. Înființarea de drumuri noi, extinderea și îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local ce aparțin proprietății publice a unității administrative (comună) pe teritoriul căreia se află.

2. Prima înființare și extindere a rețelei publice de joasă tensiune și/sau a rețelei publice de iluminat; Înființare și/sau extindere sisteme de supraveghere;

3. Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile publice

4. Înființarea, amenajarea spațiilor publice de recreere pentru populația rurală (parcuri, spații de joacă pentru copii, terenuri de sport, piste de biciclete); renovarea și eficientizarea energetică inclusiv prin amplasarea de panouri solare și fotovoltaice cu instalațiile aferente, a clădirilor publice (ex. sedii primăriei, cămine culturale) și amenajări de parcuri, piețe pentru valorificarea produselor locale, spații pentru organizarea de târguri etc.; Este permisă doar renovarea clădirilor publice, nu este permisă extinderea pe orizontală sau pe verticală a acestora, cu excepția celor care prevăd sporirea confortului prin utilizarea unor grupuri sanitare corespunzătoare normelor sanitare în vigoare; investiții de renovare, modernizarea și dotarea aferentă a așezămintelor culturale, inclusiv prima achiziție de cărți, materiale audio, achiziționarea de costume populare și instrumente muzicale tradiționale în vederea promovării patrimoniului cultural imaterial ca parte componentă a proiectului. De asemenea vor fi susținute cheltuielile cu achiziționarea de echipamente hardware, software, inclusiv costurile de instalare și montaj.

5. Înființarea, modernizarea și/sau dotarea infrastructurii de agrement și turistic de utilitate publică: parcuri, terenuri de sport, piste biciclete, marcaje și refugii turistice de utilitate publică;

6. Renovarea, reabilitarea și dotarea unor clădiri care să găzduiască acțiuni de stimulare, păstrare și transmitere de meșteșuguri, tradiții sau alte activități tradiționale/specifice locale (inclusiv pentru activități de expunere a patrimoniului istoric și cultural). Pentru sustenabilitate, proiectele ar trebui să prevadă posibilitatea accesării altor programe.

Costurile generale, conform art. 45, alin 2 litera c) a Reg. (UE) nr. 1305/2013, precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții-montaj, și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.

Tipuri de acțiuni și cheltuieli neeligibile

1. Cumpărarea de teren și/sau de imobile;
2. Impozite și taxe fiscale;
3. Costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie;
4. Comisioane bancare, costurile garanțiilor, cheltuieli de înființare și cheltuieli similare;
5. Achiziționarea de bunuri second-hand (utilizate), cu excepția celor care au ca obiectiv obținerea caracterului tradițional autentic;
6. TVA, cu excepția TVA-ului nedeductibil
7. Costuri de schimb valutar, taxe și pierderi ocazionate de schimburile valutare asociate contului euro AFIR;
8. Contribuția în natură;
9. Costurile aferente unui contract de leasing;
10. Costuri realizate înainte de aprobarea proiectului, cu excepția costurilor generale conform art.45, alin 2 lit. C) a Reg. (UE) nr. 1305/2013;
11. Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
12. Renovarea și construcția de școli, dispensare și spitale;
13. Construcția de așezăminte culturale noi.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;

- Prin memoriul justificativ/studiul de fezabilitate, proiectul trebuie să demonstreze oportunitatea și necesitatea socio-economică a investiției;
- Construcția, modernizarea și extinderea clădirilor trebuie să respecte prevederile PUG și trebuie să respecte/ păstreze arhitectura specifică locală;
- Beneficiarul trebuie să prezinte toate avizele și acordurile necesare investiției respective;
- Beneficiarul trebuie să declare pe propria răspundere că va asigura cofinanțarea proiectului;
- Nu este permisă dubla finanțare a aceleași activități/ investiții din alte fonduri comunitare sau naționale.

8. Criterii de selecție

1. Principiul prioritizării localităților din teritoriu care nu au mai primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară;
2. Principiul prioritizării localităților din teritoriu cu grad de sărăcie ridicat;
3. Principiul prioritizării tipului de investiții în sensul prioritizării investițiilor în scopul conservării și promovării patrimoniului istoric și cultural și/sau de păstrare a tradițiilor și meșteșugurilor tradiționale;
4. Principiul prioritizării investițiilor în infrastructura de agrement și turism de utilitate publică;
5. Principiul prioritizării investițiilor de amenajare a spațiilor publice de utilitate publică pentru populația rurală;
6. Principiul prioritizării investițiilor în infrastructura de drumuri care asigură legătura cu principalele căi rutiere (drumurile județene, naționale) sau alte căi principale de transport.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Deoarece Măsura 1 are în vedere investiții de utilitate publică intensitatea sprijinului va fi de: 100% pentru investiții negeneratoare de venit și investiții generatoare de venit cu utilitate publică. 90% pentru cele generatoare de venit.

Valoarea publică totală a măsurii M1/6B din FEADR: 1.955.889,39 Euro.

Din care FEADR tranziție 313.306,39 Euro.

Valoarea proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 - 84.000 Euro.

10. Indicatori de monitorizare

- Populația netă care beneficiază de servicii/ infrastructuri îmbunătățite: 25.000
- Numărul întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază infrastructură îmbunătățită: 30
- Număr de comune sprijinite: 18